

**KOORDINACIONI ODBOR ZA KONTROLU MALOG ORUŽJA I LAKOG
NAORUŽANJA U BOSNI I HERCEGOVINI**

I Z V J E Š T A J

**o radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog
naoružanja u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu**

**Sarajevo
Februar, 2022. godine**

Koordinacioni odbor za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini, na osnovu člana 7. Odluke o imenovanju Koordinacijskog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ br. 28/21), Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, p o d n o s i

IZVJEŠTAJ

o radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu

I - UVODNE NAPOMENE

Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini za period 2021-2024 godina, i Akcioni plan, usvojena je na 28. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, održanoj 24.02.2021.godine. Na osnovu Strategije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, je u skladu sa Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 94/07 i 24/08), na 30. sjednici, održanoj dana 17.03.2021. godine, donijelo Odluku o imenovanju Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: KO SALW).

II - SASTAV KO SALW

KO SALW je interesorno tijelo, formirano od predstavnika policijskih organa u Bosni i Hercegovini i drugih organa, a stručne, tehničke, administrativne i opće poslove za potrebe KO SALW obavlja sekretar.

III – NADLEŽNOSTI KO SALW

Djelokrug poslova i zadataka KO SALW je planiranje, koordinacija, usmjeravanje i nadzor aktivnosti za implementaciju Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini (2021-2024).

IV - IZVRŠENJE ZADATAKA IZ NADLEŽNOSTI KO SALW

Strategija obuhvata četiri oblasti koje su formulisane u četiri strateška cilja, i to:

1. Unaprijeđenje pravnog okvira i implementacije SALW zakonodavstva;
2. Smanjenje prisustva nelegalnog SALW-a;
3. Upravljanje SALW-om u posjedu Oružanih snaga BiH i
4. Međunarodna i regionalna saradnja i saradnja sa organizacijama civilnog društva.

U izvještajnom periodu, a uzimajući u obzir novonastalu situaciju vezanu za COVID 19, KO SALW je održao ukupno četiri sastanaka u proširenom sastavu. U okviru ova četiri sastanka izrađena je nova Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini za period 2021-2024 godine, te pripadajući Akcioni plan.

U izvještajnom periodu realizovane su sljedeće aktivnosti, i to:

Cilj 1. UNAPRIJEĐENJE PRAVNOG OKVIRA I IMPLEMENTACIJE SALW ZAKONODAVSTVA

Programski cilj 1.1. Izrada analize stanja o usklađenosti domaćeg zakonodavstva u oblasti SALW

U okviru navedenog strateškog cilja Strategija je prepoznala potrebu praćenja aktivnosti koje trebaju rezultirati harmoniziranjem zakona o držanju i nošenju oružja u BiH sa relevantnim propisima Evropske unije kao, i jačanja međuagencijske saradnje na polju implementacije zakonodavstva vezanog za kontrolu unutrašnjeg i vanjskotrgovinskog prometa oružja radi adekvatne razmjene informacija i stajališta u vezi sa pitanjima iz nadležnosti različitih institucija uključenih u promet naoružanja.

Predstavnici Bosne i Hercegovine su 28. septembra 2021. godine, učestvovali na regionalnoj radionici za usklađivanje zakonodavstva u oblasti kontrole SALW-a s pravnom stečevinom EU-a, u organizaciji SEESAC-a putem interneta. Učesnici ove radionice razgovarali su o glavnim izazovima i daljim koracima u usklađivanju njihovih odgovarajućih zakonodavnih okvira s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima, kao i o praktičnoj implementaciji zakonodavstva u oblasti SALW-a.

SEESAC je također pružio savjetodavnu podršku nadležnim tijelima u Bosni i Hercegovini na usklađivanju zakonodavnog okvira za kontrolu eksploziva, sa fokusom na nacrt Zakona o civilnoj upotrebi eksploziva. Dodatna savjetodavna podrška KO SALW pružena je u oblasti usklađivanja zakona o oružju u BiH. Tokom ove radionice konstatovano je da u Bosni i Hercegovini nije zakonski regulisana materija upotrebe prekursora eksploziva,

što može predstavljati problem u praksi, jer su se takvi prekursori eksploziva koristili za terorističke napade na teritoriji EU.

Na zahtjev KO SALW u Bosni i Hercegovini, SEESAC je organizovao program obuke za izradu medijske strategije, koji je pohađala zamjenica predsjedavajućeg KO SALW, u cilju jačanja njenih kapaciteta za, između ostalog, informisanje i zagovaranje u kontekstu interne i eksterne komunikacije, javnog nastupa, olakšavanje dijaloga, komunikacije sa medijima. Obuka je trajala četiri puna dana, tokom dvije sedmice, odnosno 28. i 29. septembra i 5. i 6. oktobra 2021. godine, a održana je u Sarajevu, uživo.

U izvještajnom periodu usvojen je Zakon o oružju i municiji Unsko-sanskog kantona, koji je najvećim dijelom usklađen sa Direktivama EU. Ovo je prvi kantonalni zakon o oružju (BiH ima 12 zakona o oružju) na koji je Direkcija za evropske integracije dala mišljenje o usklađenosti sa evropskom direktivom o oružju.

Policija Brčko distrikta BiH, Ministarstva unutrašnjih poslova Posavskog kantona, Zeničko dobojskog kantona, Srednje bosanskog kantona, Tuzlanskog kantona, Bosansko podrinjskog kantona i Kantona Sarajevo, su započeli aktivnosti na izradi novog ili izmjena i dopuna Zakona o oružju.

Programski cilj 1.2. Jačanje kapaciteta u borbi protiv nelegalne trgovine SALW-om

Na zahtjev KO SALW i Granične policije BiH, nastavljeno je sa realizacijom „Projekta borbe protiv ilegalne trgovine oružjem (Countering Illicit Arms Trafficking - CIAT)“.

Navedeni projekat ima za cilj da unaprijedi kapacitete Granične policije Bosne i Hercegovine da se bori protiv ilegalne trgovine oružjem preko Bosne i Hercegovine i dalje. Kroz ovaj projekat radi se na razvoju baze podataka o transportu legalnog oružja, unaprijeđenju Platforme za identifikaciju malog oružja i lakog naoružanja (SALW), nabavci specijalističke opreme za kontrolu granice, te ojačavanju međuinstitucionalne saradnje. Ovaj projekat je podržan od strane UNDP Kancelarije u Sarajevu kroz Multilateralni fond za Zapadni Balkan.

U 2021. godini, kroz projekat su relizovane sljedeće aktivnosti:

- Za razvoj softverskog rješenja za “Centralni registar evidencije kretanja naoružanja i vojne opreme u Bosni i Hercegovini”, angažovana je IT firma koja je pripremila početni izvještaj za efikasniji rad na razvoju baze podataka. Cilj je da se ojačaju kapaciteti nadzora transporta naoružanja preko granice BiH i unutar BiH, prikupljanje podataka, analize i razmjena informacija između institucija uključenih u proces nadzora nad praćenjem transporta naoružanja i municije i roba dvojne namjene.
- Projekat je inicirao nadogradnju Identifikacione platforme za prepoznavanje SALW-a, koji je znatno usporen zbog pandemije COVID-19 virusa. Problemi koji su već prepoznati od strane službenika Granične policije BiH, a koji su platformu koristili

prethodnih par godina, će biti iskorišteni kao polazna osnova za dalji razvoj platforme u 2022. godini.

- Izvršena je nabavka 19 endoskopa za 14 policijskih agencija i izvršena obuka 53 policijska službenika za korištenje ove opreme.
- Nakon razvoja standardnih operativnih procedura (SOP) od strane 14 policijskih agencija tokom 2020. godine, 774 policijska službenika su prošli obuke za korištenje SOP-ova, kao i specijalizovane opreme za detekciju ilegalnog malog oružja i lakog naoružanja, a 98 policijskih službenika je prošlo obuku za trenera tako da će oni osigurati kontinuitet i održivost ovih obuka.
- Podržan je razvoj koncepta zajedničkih praktičnih vježbi za otkrivanje i procesuiranje ilegalnog oružja, municije i eksplozivnih sredstava čija je realizacija planirana tokom 2022. godine.
- U cilju poboljšanja međuinstitucionalne saradnje u vezi sa otkrivanjem i procesuiranjem ilegalne trgovine SALW-om, uključeno je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine koje je, kroz dodjeljivanje dva tužioca te Šefa ureda za istrage od strane v.d. Glavnog tužioca BiH, učestvovalo u finalizaciji koncepta i scenarija zajedničkih praktičnih vježbi, te će aktivno učestvovati u prethodno spomenutim vježbama.
- Izvršeno je štampanje „Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini 2021-2024“.

Na zahtjev KO SALW i nadležnih organa u BiH, nastavilo se sa realizacijom „Projekta sprječavanja ilegalne trgovine i prometa oružjem u Bosni i Hercegovini (Halting Arms and Lawbreaking Trade - HALT)“.

Projekat se provodi od februara 2020. godine, kao zajednički projekat Razvojnog programa Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini (UNDP BiH) i UN Ureda za drogu i kriminal (UNODC) s općim ciljem daljeg unaprijeđivanja sigurnosti unutar i van granica Zapadnog Balkana, kroz ciljano djelovanje usmjereno ka unapređenju kapaciteta Bosne i Hercegovine u borbi protiv ilegalne trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem. Projekat je produžen do 30.09.2022. godine.

Projekat finansiraju Savezna Republika Njemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo, Kraljevina Švedska, Republika Francuska, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Norveška putem Multilateralnog fonda za Zapadni Balkan, uz podršku Evropske unije, a u okviru inicijative Mapa puta za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja na Zapadnom Balkanu.

Projektne aktivnosti se provode u saradnji sa Upravom za indirektno/neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine (UINO BiH) kao glavnim korisnikom ovog projekta, a određene aktivnosti u okviru projekta obuhvataju i druge institucije odnosno agencije u Bosni i Hercegovini, između ostalog i Graničnu policiju BiH, Državnu agenciju za istrage i zaštitu (SIPA), Ministarstvo sigurnosti (MS), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (MVTEO), Ministarstvo transporta i komunikacija BiH (MTK) te poštanske operatere u BiH.

Tokom 2021. godine, u okviru dijela projekta HALT, realizirane su sljedeće aktivnosti odnosno postignuti sljedeći rezultati:

- Dana 18.01. 2021. godine, održan je on-line sastanak Projektnog odbora za projekte UNDP-a u okviru Mape puta za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja na Zapadnom Balkanu, tokom kojeg su svi učesnici upoznati sa rezultatima projekata koje implementira Razvojni program Ujedinjenih nacija u okviru Mape puta - projekti CIAT i HALT - te planovi rada za 2021. godinu, u okviru projekata CIAT i HALT, te projekta PILLAR koji je započeo sa implementacijom 1. januara 2021. godine. Predsjedavajući KO SALW je bio prisutan na navedenom sastanku.
- U periodu 15.-17.02. je organizovana obuka u Tesliću, za 14 trenera za jednodnevne obuke po pitanju korištenja standardnih operativnih procedura koje su razvijene tokom projekta, kao i upotrebu specijalističke opreme za otkrivanje malog oružja i lakog naoružanja te izvora radioaktivnog zračenja. Treneri koji su prošli navedenu obuku su tokom godine vršili jednodnevnu obuku uposlenika UINO u vezi korištenja SOP-ova, te provodili praktični dio obuke uz pomoć UNDP-a.
- Podignut je kapacitet službenika UINO za borbu protiv ilegalne trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem kroz realizaciju 25 jednodневnih obuka po pitanju korištenja prethodno navedenih procedura, te upotrebe specijalističke opreme za otkrivanje malog oružja i lakog naoružanja i izvora radioaktivnog zračenja. Ovo je organizovano u 11 različitih gradova na teritoriji sva četiri regionalna centra UINO. Ove obuke su bile organizovane tokom cijele 2021. godine, i iste je pohađalo 617 službenika UINO.
- Agencija za državnu službu je službeno priznala jednodnevne obuke po procedurama, te praktični dio obuke, i odlučila da se polaznicima koji su uspješno završili obuku dodijeli 5 kredita.
- UNDP BiH je također organizovao sastanak Radne grupe na strateškom nivou između predstavnika UINO, MS, MVTEO, MTK, kao i dva sastanka Radne grupe na operativnom nivou kojem su prisustvovali predstavnici UINO, SIPA i GP.
- Sastanci Radne grupe na operativnom nivou su održani 30.03. i 04.11. s ciljem usaglašavanja scenarija za zajedničke vježbe, te organizacije zajedničkih vježbi UINO, SIPA i GP uz nadzor tužilaca, koje bi se održale tokom 2022. godine. Na navedenim sastancima je također razgovarano o unaprijeđenju saradnje i rješavanju problema sa kojima se tri agencije susreću u svom svakodnevnom radu.
- UNDP BiH je u bliskoj saradnji sa UINO uspješno organizovao i tri radionice na temu „Unaprijeđenje položaja žena u UINO“ koji je pokrio tri regionalna centra UINO uz

učešće oko 70 zaposlenika UINO, te predavača iz Udruženja Mreža policijskih službenica, Agencije za ravnopravnost spolova BiH i MS.

- UNDP BiH je u novembru organizovao i sastanak između predstavnika UINO i predstavnika Uprave prihoda i carina Crne Gore, a u cilju razmjene iskustava i unaprijeđenja saradnje između dvije institucije u kontekstu implementacije projekta HALT, kojim je predviđena uspostava saradnje sa carinskim službama u susjednim zemljama s ciljem razmjene podataka i najboljih praksi.
- UNDP BiH je uspio nabaviti dio planirane opreme za potrebe UINO u vidu donacije 12 endoskopa, koji će umnogome pomoći UINO u borbi protiv trgovine i otkrivanja ilegalnog SALW, a što je u skladu sa Strategijom za kontrolu malog oružja i lakog naružanja u BiH za period 2021.-2024. godina.

Nastavljeno je sa održavanjem regionalnih sastanaka eksperata, pa su tako četrnaesti i petnaesti sastanak Mreže stručnjaka za vatreno naoružanje jugoistočne Evrope (SEEFEN) održani 1./2. juna i 26./27. oktobra 2021 godine, u hibridnom okruženju. Ovi sastanci služe kao platforma za fokusirane diskusije o novim prijetnjama i izazovima, kao i daljim koracima u odgovoru na ozbiljan, organizovan i prekogranični kriminal vezan za vatreno oružje. Sastanci su okupili istražitelje, balističke stručnjake, predstavnike granične policije, carinske službenike i tužioce iz šest jurisdikcija Zapadnog Balkana, Moldavije, Bjelorusije i Ukrajine. Pored nacionalnih kolega, među učesnicima su bili i predstavnici Vijeća za regionalnu saradnju, Komisije EU – Generalnog direktorata za migracije i unutrašnje poslove, švedske i slovenačke policije, EUROPOL-a, EMPACT-a, FRONTEX-a, INTERPOL-a, NABIS-a, UNODC-a i OSCE-a. Bosnu i Hercegovinu su predstavljali predstavnici Uprave za indirektno oporezivanje BiH, Granične policije BiH, Federalne uprave policije FBiH i Državne agencije za istrage i zaštitu.

Razvoj kapaciteta kontakt tačaka za vatreno naoružanje (FFP)

Predstavnici Bosne i Hercegovine su 25. maja 2021. godine, učestvovali na radionici posvećenoj razmjeni obavještajnih podataka, u zajedničkoj organizaciji EMPACT-a i SEESAC-a. Stručnu podršku pružili su EUROPOL, Frontex i švicarska policija, a učesnici su bili iz svih šest jurisdikcija Zapadnog Balkana. Radionica je bila fokusirana na razmjenu podataka u vezi sa zaplijenjenim rekvizitnim/prepravljenim oružjem, rukovanje obavještajnim podacima u okviru fokalnih tačaka za vatreno naoružanje (FFP) i razmjenu podataka kriminalističke policije sa Jedinicom za analizu rizika u Graničnoj policiji, te podataka o zaplijenama na kopnu za potrebe izrade indikatora rizika. Radionica je podržala obavještajnu fazu EMPACT Joint Action Days 2021.godine, i bila usko povezana s operacijom Bosphorus/Conversus o korištenju obavještajnih paketa tokom istraga krivičnih djela vezanih za oružje.

Pored toga, predstavnici Bosne i Hercegovine prisustvovali su Regionalnom sastanku fokalnih tačaka za vatreno oružje u organizaciji SEESAC-a 28. oktobra 2021. godine, gdje su učesnici iz svake od jurisdikcija Zapadnog Balkana predstavili trenutno stanje u vezi sa uspostavljanjem FFP-ova, izazove sa kojima se FFP-i suočavaju u svom svakodnevnom radu i dalje korake ka njihovoj punoj operativnosti.

Nadalje, vlastima u Bosni i Hercegovini je pružena pomoć u njihovoj kontinuiranoj internoj diskusiji usmjerenoj na iznalaženje odgovarajućeg modaliteta za uspostavljanje FFP-a, kroz organizaciju četiri sastanka radne grupe održane 28. aprila, 18. maja, 11. juna i 19. novembra. 2021.godine, te pružanje ekspertize. Tokom aprilskog sastanka, SEESAC je predstavio smjernice evropskih stručnjaka za vatreno oružje o FFP-u, kao i moguće modalitete za uspostavljanje FFP-a.

Podrška u borbi protiv nezakonite trgovine vatrenim oružjem

Bosna i Hercegovina je učestvovala na prvom regionalnom sastanku predstavnika krim policije u organizaciji SEESAC-a 14. i 15. decembra 2021. godine. Na sastanku su predstavljeni Inicijalni nalazi procjene potreba kapaciteta službi krim policije na Zapadnom Balkanu. Ova dubinska procjena kapaciteta službi krim policije Zapadnog Balkana uspješno je provedena u svih šest jurisdikcija Zapadnog Balkana tokom 2021. godine. Finalizacija procjene potreba se očekuje 2022. godine. Procjena će poslužiti kao osnova za dalju podršku u jačanju kapaciteta u smislu izrade procedura, nabavke opreme i obuke.

Nadalje, granični službenici iz Bosne i Hercegovine učestvovali su na Regionalnom sastanku za granične službenike sa Zapadnog Balkana, koji su zajednički organizovali SEESAC i FRONTEX 23/24. novembra 2021. godine. Glavni fokus sastanka je bio na zajedničkom radu i diskusiji u pravcu finalizacije nacрта „Priručnika o vatrenom oružju za granične i carinske službenike za Zapadni Balkan“.

Također, početkom 2021.godine potpisan je Tehnički sporazum između Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Francuske o saradnji u borbi protiv ilegalne trgovine vatrenim oružjem, municijom i eksplozivima. Finalizirana je Instrukcija u vezi sa primjenom i implementacijom EVOFINDER sistema, čime su se stekli uslovi za početak rada tog sistema.

Direkcija za koordinaciju rada policijskih tijela, – Odsjek NCB INTERPOL Sarajevo je pokrenuo inicijativu za realizaciju projekta iARMS (Sistem za vođenje i praćenje evidencija ilegalnog oružja u BiH). iARMS je sofisticirani Interpolov alat koji omogućava lakšu razmjenu informacija i istražnu saradnju između agencija za provođenje zakona u pogledu prekograničnog kretanja ilegalnog kao i legalnog vatrenog oružja koje je korišteno pri izvršenju nekog krivičnog djela. Pristup navedenoj bazi je omogućen svim policijskim agencijama u Bosni i Hercegovini. Trenutno, sve policijske agencije su potpisale Sporazum o korištenju iARMS aplikacije osim Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske. U

sklopu iARMS aplikacije, Odsjek NCB INTERPOL Sarajevo je u 2021. godini postupio po 17 zahtjeva (Trace Request) drugih država članica Interpola.

Tokom 2021. godine nisu održavane obuke vezano za iARMS bazu podataka, obzirom da od agencija za provedbu zakona nije iskazana potreba za održavanjem istih.

Napominjemo, Generalni sekretarijat INTERPOL-a, – Program za oružje, je pokrenuo projekat „Caliber“ (inicijativa finansirana od WB SALW Control Roadmap Multi-Partner Trust Fund (MPTF) preko UNODC-a), čija misija je procjena stanja vezano za trgovinu oružjem u BiH iz oblasti:

- Evidencija oružja;
- Pristup iARMS-u i potrebe za proširenjem;
- Uspostava i kapaciteti Kontakt tačke za oružje;
- Komunikacija sa forenzičkim laboratorijama.

KO SALW definisao je tri prostorije za čuvanje dokaza gdje je postojala potreba za sigurnosnom nadogradnjom, te krajem maja 2021. godine, uputila službeni zahtjev za pomoć SEESAC-u. Identifikovane lokacije pripadaju Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, Graničnoj policiji BiH i Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH. Pripremne aktivnosti za sigurnosnu nadogradnju ove tri prostorije započete su u drugoj polovini 2021. godine.

Predstavnici KO SALW u saradnji sa Misijom OSCE-a u BiH, prisustvovali su sastanku koji je organizovala Komisija za SALW u Sjevernoj Makedoniji, sa ciljem pomoći državnim vlastima Sjeverne Makedonije u smanjenju rizika od širenja oružja i zloupotrebe SALW-a, u Sjevernoj Makedoniji”, u Skoplju.

Predstavnici policijskih organa u BiH su uz podršku OSCE u Sarajevu, učestvovali na obukama o K-9 (Centar za policijsku obuku RS-a).

Ministarstvo sigurnosti – KO SALW je sa Misijom OSCE-a u BiH, potpisalo Protokol o implementaciji projekta između Misije i Ministarstva sigurnosti BiH, u novembru 2021. godine, i započelo provedbu Projekta SALW u kojem će korisnici biti policijski organi u BiH. U saradnji sa Misijom OSCE-a u BiH izrađena je Projektna tehnička dokumentacija (projekat) za unapređenje fizičke skladišne infrastrukture na 10 policijskih skladišnih lokacija SALW-a u BiH, kao i za instaliranje IDS sistema na tim lokacijama.

Programski cilj 1.3. Unaprijeđenje informacionih sistema za kontrolu SALW-a

Prema podacima iz evidencija MSBiH, u 2021. godini, je zaprimljeno i izdato 757 rješenja kojim se odobrava kretanje oružja i vojne opreme. Od tog broja rješenja za izvoz je bilo 501, a za uvoz 256. U 2020. godini je zaprimljeno i izdato 617 rješenja kojim se odobrava kretanje oružja i vojne opreme. Od tog broja rješenja za izvoz je bilo 429, a za uvoz 188. U 2019. godini je zaprimljeno i izdato 661 Rješenja kojim se odobrava kretanje oružja i vojne opreme. U 2018. godini je zaprimljeno i izdato 667 Rješenja kojim se odobrava kretanje

oružja i vojne opreme. Od tog broja rješenja za izvoz je bilo 377, a za uvoz 290. U 2017. zaprimljeno i izdato 680 rješenja, u 2016. godini je zaprimljeno i izdato 620 rješenja.

Ukoliko se analiziraju gore navedeni podaci, evidentan je trend rasta izdatih odobrenja i to za **22,69%** za 2021.godinu u odnosu na 2020. godinu.

Najviše podnesenih zahtjeva za izdavanje odobrenja u 2021. godini odnosi se na četiri privredna subjekta i to: UNIS „GINEX“ d.d. Goražde 212 rješenja (uvoz: 5, izvoz: 207), IGMAN d.d. Konjic 97 rješenja (uvoz: 17, izvoz: 80), POBJEDA TECHNOLOGY GORAŽDE d.d. Goražde 97 rješenja (uvoz: 17, izvoz: 80), i KM TRADE d.o.o. Visoko 52 rješenja (uvoz: 49, izvoz: 3).

Tokom 2021. godine izdato je 369 prethodnih saglasnosti za rješenja kojim se odobrava kretanje između entiteta, kantona i Brčko distrikta BiH. Poređenja radi, u 2020. godini izdato zaprimljeno je i izdato 310 saglasnosti, u 2019. godini 353 saglasnosti, u 2018. godini 324 saglasnosti, u 2017. godini 301 saglasnost, a u 2016 godini zaprimljeno je i izdato 262 suglasnosti kojima se odobrava kretanje oružja i vojne opreme unutar Bosne i Hercegovine između entiteta, kantona i entiteta i Brčko distrikta BiH, a za čiju su provedbu su nadležni entiteti, kantoni odnosno Brčko distrikt BiH.

Odlukom o određivanju međunarodnih graničnih prijelaza za promet naoružanja i vojne opreme, opasnih, eksplozivnih i radioaktivnih materija i sredstava dvojne namjene („Službeni glasnik BiH“ broj 89/06, 48/08, 35/13 i 61/15) određeni su granični prijelazi za promet oružja i vojne opreme. Analizom Zahtjeva za odobrenje kretanja oružja i vojne opreme došlo se do podataka na koje se granične prijelaze najčešće vrši izvoz/uvoz u 2021. godini, i to: GP Aerodrom Sarajevo 216 prelazaka, GP Vardište 167 prelazaka, GP Orašje 232 prelazaka, GP Rača 48 prelaska, GP Klobuk 20 prelazaka, GP Gradiška 44 prelazaka, GP Čapljina 17 prelazaka, GP Izačić 4 prelaska, GP Kamensko 6 prelazaka, GP Bijača 1 prelazak i GP Gradina 2 prelaska.

Tokom 2021. godine izvršeno je 12 vanrednih nadzora o kontroli kretanja oružja i vojne opreme. U 2020. godini izvršen je 1 vanredni nadzor. *Ovaj umanjeni broj nadzora je direktna posljedica pandemije uzrokovane virusom COVID-19.*

Programski cilj 1.4. Unaprijeđenje kontrole unutrašnjeg i vanjskotrgovinskog prometa SALW-om;

Praćenje međunarodnih standarda i usklađivanje domaće legislative u oblasti vanjskotrgovinskog prometa i proizvodnje oružja i vojne opreme obavlja se kontinuirano. Zakon o kontroli vanjskotrgovinskog prometa oružja i vojne opreme i roba posebne namjene kao i podzakonski propisi koji proizilaze iz ovog Zakona, usklađeni su sa trenutnim relevantnim međunarodnim dokumentima UN i EU kojima se rukovodi kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme kao i ograničavanje određenih vrsta konvencionalnog oružja.

Predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH učestvovali su u sljedećim aktivnostima:

U toku 2021. godine, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH izvršilo je ukupno 74 inspekcijskih pregleda kod pravnih lica registrovanih za proizvodnju naoružanja i vojne opreme.

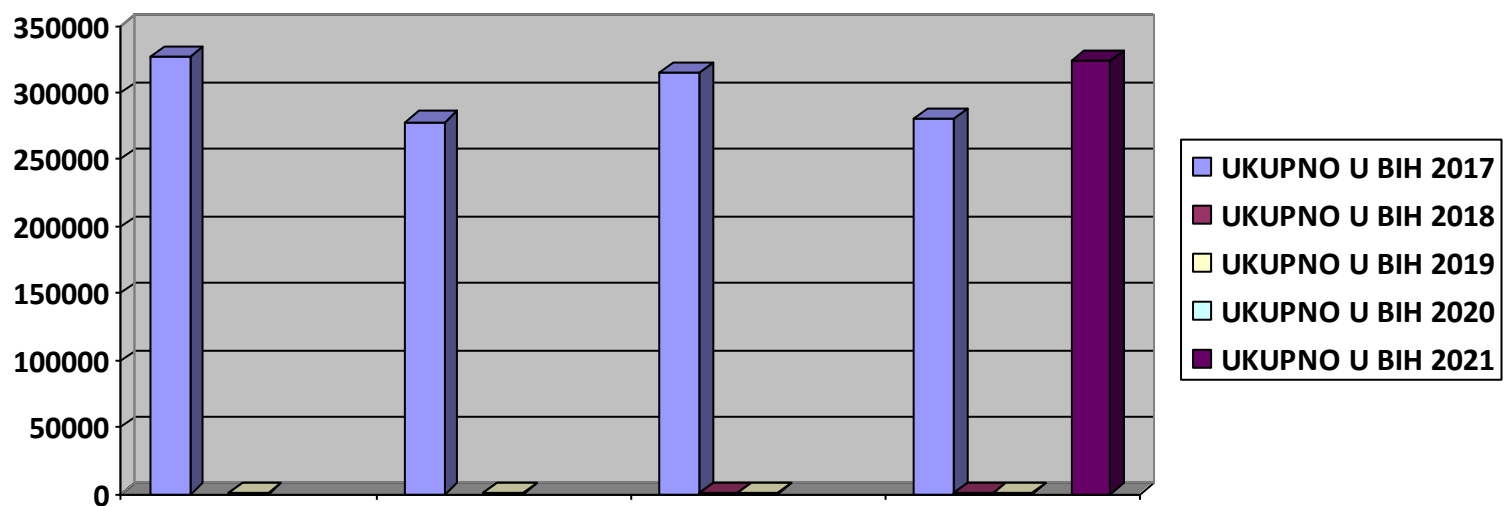
Cilj 2. SMANJENJE PRISUSTVA NELEGALNOG SALW-a

Programski cilj 2.1. Praćenje statističkih podataka iz oblasti SALW;

KO SALW je tokom 2021. godine, radio i na prikupljanju statističkih podataka o legalno registrovanom oružju u BiH. Ova aktivnost je značajna iz razloga što u BiH postoji 12 zakona o oružju zbog čega se podaci o tome vode na različite načine i u skladu sa različitim metodološkim pristupima.

Ukupan broj registrovanog oružja za 2017., 2018., 2019. 2020. i 2021 godinu,

	2017		2018		2019		2020		2021
F BIH	190.588	F BIH	169.584	F BIH	182.508	F BIH	182.338	FBIH	195.268
RS	132.113	RS	104.678	RS	127.824¹	RS	94.653	RS	123.321
BD BIH	4.124	BD BIH	4.010	BD BIH	3.991	BD BIH	3.828	BDBIH	3.727
UKUPNO U BIH	326.825	UKUPNO U BIH	278.272	UKUPNO U BIH	314.323	UKUPNO U BIH	280.819	UKUPNO U BIH	324.316

Na sljedećoj tabeli prikazani su uporedni podaci za 2017, 2018, 2019, 2020 i 2021 godinu, o broju legalno registrovanog oružja (entiteti, kantoni, Brčko distrikt BiH):

	2017	2018	2019	2020	2021
MUP USK	30.805	18.890	21.985	22.768	23.805
MUP PK	3.579	4.818	5.245	5.772	1.864
MUP TK	38.462	37.689	35.931	41.044	41.123
MUP ZE-DO	21.470	15.616	19.773	17.298	23.971
MUP BPK	6.662	6.390	6.439	6.502	6.505
MUP SBK	17.807	19.185	19.892	20.651	20.958
MUP HNK	19.871	17.624	18.148	13.186	18.440
MUP ZHK	21.040	16.597	17.131	17.460	17.836
MUP KS	26.474	28.149	29.585	29.085	32.633
MUP K 10	4.418	4.626	8.379	8.572	8.133
MUP RS	132.113	104.678	127.824	94.653	125.321
PBD BIH	4.124	4.010	3.991	4.112	3.727
UKUPNO U BiH	326.825	278.272	314.323	280.819	324.316

Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je u toku 2021. godine, izdalo 128 dozvola za uvoz malog oružja i lakog naoružanja i 309 dozvola za izvoz malog oružja i lakog naoružanja.

Programski cilj 2.2. podizanje svijesti o rizicima SALW-a

Na zahtjev KO SALW i nadležnih organa u BiH, nastavilo se sa realizacijom „Projekta prevencije i smanjenja prisustva nelegalnog oružja u Bosni i Hercegovini (projekat PILLAR)“.

Projekat ima za cilj sveobuhvatno djelovanje u cilju podizanja svijesti stanovništva o opasnostima nelegalnog posjedovanja vatrenog oružja i edukacije o načinima prepoznavanja individualnih i kolektivnih prijetnji po sigurnost. Pored toga, ovim projektom se želi doprinijeti promjeni ponašanja i opštoj informiranosti o prijetnjama koje SALW predstavlja za porodice, zajednicu i društvo u cjelini. Ovi ciljevi će biti ostvareni kroz sljedeće ishode/neposredne rezultate:

Tokom 2021. godine, u okviru dijela projekta PILLAR, realizirane su sljedeće aktivnosti:

- Podignut je kapacitet policijskih agencija u BiH i Ministarstva sigurnosti BiH kroz realizaciju aktivnosti obuke na temu “Strateško planiranje i pisanje projekata”. Realizacijom ove aktivnosti u dva modula je kompletirana prva komponenta projekta PILLAR kroz koju je obučeno ukupno 57 učesnica i učesnika. Od navedenog broja, 54 policijske službenice iz policijskih agencija u BiH okupljenih u dva formalna udruženja policijskih službenica, te 2 službenice i jedan službenik iz Ministarstva sigurnosti BiH.
- Kampanja podizanja svijesti kod građana o opasnosti upotrebe vatrenog oružja tokom novogodišnjih praznika “Slavi odgovorno, slavi bez vatrenog oružja”. Kampanja je sprovedena u 10 kantona u Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH u saradnji sa nadležnim policijskim agencijama u periodu 23-31. decembar 2021. godine.
- Agencije za provođenje zakona u BiH kapacitirane za bolje upoznavanje opšte populacije sa opasnostima SALW zahvaljujući razvoju kapaciteta u okviru zvaničnih udruženja policijskih službenica u BiH kao „pokretača promjena“,
- Podizanje svijesti ostvareno zahvaljujući strukturiranim kampanjama i aktivnostima na terenu realiziranim širom zemlje, te aktivnostima javnog zagovaranja posvećenim razornom uticaju i prijetnji koju nelegalni SALW predstavlja za opštu javnost, a naročito ugrožene grupe (žene, djecu, mladiće).
- Provedene aktivnosti oko kampanja podizanja svijesti građana su promovisane putem medija (web stranice, novinski sadržaji, izjave itd).

Tokom mjeseca decembra sprovedena je kampanja na području Republike Srpske pod nazivom “Petarde nisu igračke”. U sklopu ove kampanje, pripadnici MUP-a su u saradnji sa nadležnim opštinskim inspeksijskim službama kontrolisali prevoz pirotehničkih sredstava, kao i rad prodavnica koje imaju zakonsko ovlaštenje da prodaju pirotehnička sredstva. Policijski službenici su ostvarili saradnju sa predstavnicima lokalne zajednice, direktorma i

pedagozima prosvjetno-obrazovnih ustanova, učeničkim i roditeljskim vijećima, te lokalnim institucijama i nevladinim organizacijama, s ciljem zajedničkog djelovanja na suzbijanju zakonom kažnjivih pojava iz ove oblasti.

Programski cilj 2.3. Prikupljanje i uništavanje nelegalnog SALW-a;

Kada su u pitanju aktivnosti vezane za prikupljanje i uništavanje nelegalnog SALW-a prema dostupnim podacima koje je KO SALW prikupio, podaci su slijedeći:

UKUPNE KOLIČINE ODUZETOG ORUŽJA U NELEGALNOM POSJEDU GRAĐANA za period 01.01. - 31.12.2021. godine			
	muškarci	žene	UKUPNO
Državna agencija za istrage i zaštitu	Oružje 34 kom Municija 3508	Oružje 5 kom Municija 6749	Oružje 39 kom Municija 10.257 kom
Granična policija Bosne i Hercegovine	Oružje 24 kom 943 komada puščane municije 197 komad pištoljske municije 124 komada lovačkih patrona 100 komada gasne patrone 2 komad ostale municije		Oružje 24 kom Municija 1366 komada
Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske	Oružje 642 kom		Oružje 642 kom
Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	Oružje 47 kom MES 1 kom Municija 1919 kom	Municija 4 kom	Oružje 47 kom Municija 1923 kom MES 1 kom
MUP Unsko-sanski kanton	Oružje 50 kom,	Oružje 5 kom,	Oružje 55 kom
MUP Posavski kanton	Oružje 13 kom		Oružje 13 kom
MUP Tuzlanski kanton	Oružje 272 kom	Oružje 30 kom	Oružje 302 kom

MUP Zeničko-dobojski kanton	Oružje 37 kom	Oružje 3 kom	Oružje 40 kom
MUP Bosansko-podrinjski kanton	Oružje 2 kom Municija 3 kom	Oružje 3 kom Municija 286 kom	Oružje 5 kom Municija 289 kom
MUP Srednjobosanski kanton	Oružje 70 kom	Oružje 4 kom	Oružje 74 kom
MUP Hercegovačko-neretvanski kanton	Oružje 12 kom 174 kom municije	-----	Oružje 12 kom 174 kom municije
MUP Zapadnohercegovački kanton	Nije bilo oduzetog oružja	-----	----
MUP kanton Sarajevo	Oružje 92 kom	Oružje 3 kom	Oružje 95 kom
MUP kanton 10	Oružje 23 kom	-----	Oružje 23 kom
Policija Brčko distrikt BiH	Oružje 25 kom,		Oružje 25 kom,
U K U P N O			Oružje 1.396 kom MES 1 kom Municija 14.009 kom

Vrste incidenata koji su se dogodili na teritoriji Bosne i Hercegovine²:

Za periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine, prema podacima koji se vode od strane SEESAC, „AVMP“ platforma bilježi 567 incidenata u Bosni i Hercegovini vezanih za vatreno oružje, sa 28 smrtnih ishoda, devet samoubistava, 176 prijetnji i 45 povrijeđenih. Većina incidenata (203) odnosila se na kriminalni kontekst. U odnosu na 2020. godinu, kada je bilo 490, broj incidenata je veći za 77.

Uz podršku SEESAC-a i u bliskoj saradnji sa UNDP-om u Bosni i Hercegovini i KO SALW, 18. septembra 2021. godine, u topionici Jelšingrad kod Banje Luke, izvršeno je uništavanje 1.972 komada SALW-a, uključujući i njihove dijelove i komponente.

Navedenim aktivnostima podsjetili smo građane Bosne i Hercegovine na opasnosti koje prijete od oružja koje je proglašeno viškom, od slabo osiguranog ili nezakonitog oružja i koliko to oružje utiče na njihovu sigurnost.

Realizacijom svih navedenih akcija dat je veliki doprinos poboljšanju cjelokupne stabilnosti kako u BiH tako i u regionu pa i šire.

Cilj 3. UPRAVLJANJE SALW-OM U POSJEDU ORUŽANIH SNAGA BIH

U okviru trećeg strateškog cilja Strategije „Upravljanje SALW-om u posjedu OS BiH“ provedene su u protekloj kalendarskoj godini slijedeće aktivnosti:

1. Oružane snage BiH su nastavile aktivnosti na rješavanju viškova malog oružja, lakog naoružanja i municije u okviru primjene Politike rješavanja viškova naoružanja i municije u Oružanim snagama BiH broj: 06-03-25-643/07 od 08.01.2007. godine. U protekloj godini riješeno je ukupno 534 tone i 690 kilograma, ili 943.089 komada MiMES-a, od čega je u kapacitetima OS BiH demilitarizirano 486 tona 690 kilograma MiMES-a, a u kapacitetima van sistema odbrane 48 tona.
2. Značajnu podršku u demilitarizaciji municije kao i infrastrukturnom uređenju skladišta OS BiH pružale su međunarodne organizacije (*UNDP, OSCE, EUFOR*) kroz implementaciju projekata *EUSTAR, EXPLODE+ i SAFE UP*, što predstavlja kontinuirani vid saradnje.
3. Na lokaciji TROM (Tehnička radionica za opravku i uništavanje municije) Doboj, laboratorija za ispitivanje stabilnosti pogonskih goriva i municije, OS BiH vrši detektiranje nestabilna goriva i baruta u municiji. Na osnovu ovih ispitivanja i ustanovljenog stanja stabilnosti vrši se demilitarizacija sredstava po hitnom postupku ukoliko se utvrdi njihova nestabilnost. Ovim OS BiH doprinose stvaranju sigurnog okruženja povećavajući sigurnost uskladištene MiMES-a na svojim lokacijama.

² Podaci su sa SEESAC platforme - Armed Violence Monitoring Platform i potiču iz pisanih i elektronskih medija

4. Aktivnosti obilježavanja malog oružja i lakog naoružanja realizirane su tokom prošle godine uz podršku „*The Halo Trust Found*“ i *EUFOR*-a. U decembru 2021.godine je završena aktivnost. Ukupno je obilježeno 61,981 komad ili 100,00% planiranog malog oružja i lakog naoružanja.
5. Ministarstvo odbrane BiH je putem svog predstavnika u KO SALW u BiH, aktivno učestvovalo u realizaciji aktivnosti na području međunarodne saradnje kroz učešće na sastancima, radionicama, seminarima vezanim za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja, implementiranju Strategije i Projekta za borbu protiv ilegalne trgovine oružjem u Bosni i Hercegovini i Akcionog plana Bosne i Hercegovine za provedbu Mape puta za period 2020-2021.godina, kao i u izradi Izvještaja o analizi rasprostranjenosti SALW-a na Zapadnom Balkanu usvojenog krajem prošle godine.
6. U 2021. godini nastavljene se aktivnosti na rješavanju viškova malog oružja i lakog naoružanja i to: smještaj municije i minsko-eksplozivnih sredstava u perspektivna skladišta (7.660 tona), infrastrukturno uređenje skladišta za čuvanje malog oružja i lakog naoružanja, jačanje administrativnih kapaciteta za upravljanje malim oružjem i lakim naoružanjem, provođenje ekoloških mjera u cilju zaštite okoliša na lokacijama uništavanja i unapređenje informacionog sistema za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja (unaprijeđen je informacioni sistem za kontrolu SALW-a u posjedu OS BiH putem nabavke informatičke opreme koja se koristi u svrhu vođenja evidencije brojčanog stanja obilježenog malog oružja i lakog naoružanja kroz projekat „Mjere kontrole oružja u Bosni i Hercegovini“ koji je podržan od strane *The Halo Trust Found*“ i *EUFOR*-a). Planirano je zatvaranje dvije neperspektivne lokacije za skladištenje MiMES-a, te njeno transportovanje na perspektivne lokacije.

Cilj 4. MEĐUNARODNA I REGIONALNA SARADNJA I SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Programski cilj 4.1. Multilateralna i bilateralna suradnja na planu kontrole SALW-a

U izvještajnom periodu, Ministarstvo vanjskih poslova BiH je posvetilo posebnu pažnju sljedećim aktivnostima:

- poštivanju preuzetih međunarodnih obaveza i pogleda u praćenju i ispunjavanju neophodnih standarda prilikom kontrole izvoza naoružanja i vojne opreme;
- unaprijeđenju regionalne saradnje u oblasti kontrole SALW na planu razmjene iskustava, izgradnji kapaciteta i sposobnosti, te ostalih aktivnosti pod pokroviteljstvom SEESAC;
- redovnom dostavljanju izvještaja UN i OSCE-a, u vezi sa malim i lakim naoružanjem;
- aktivnom učešću na globalnih forumima i konferencijama posvećenim kontroli naoružanja.

U toku 2021.godine, zbog pandemije virusa COVID-19, saradnja sa regionalnim i drugim međunarodnim organizacijama se većinom odvijala putem video konferencija, online sastanaka isl.

NAJZNAČAJNIJI REZULTATI U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE U 2021. GODINI

Najznačajniji rezultati koji su postignuti tokom 2021. godine su:

- uništeno je 1972 komada i dijelova malog oružja i lakog naoružanja;
- ostvarena je uspješna saradnja sa međunarodnim organizacijama koje se bave pitanjima kontrole malog oružja i lakog naoružanja; (održani sastanci u okviru Regionalne mreže SALW komisija, SEEFEN, SEEFEG, RACVIAC, UNDP, OSCE, UNODC itd.)
- usvojen je Zakon o oružju i municiji Unsko sanskog kantona;
- okončan je proces obilježavanja malog oružja i lakog naoružanja i pripadajuće municije u Oružanim snagama BiH;
- prikupljeni su statistički podaci o legalnom oružju u posjedu građana u BiH, te se mogu pratiti trendovi za svaku godinu;
- provođene su operativne policijske akcije u kojima je prikupljena značajna količina nelegalnog oružja;

V. PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja „Izveštaja o radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog i lakog naoružanja u Bosni i Hercegovini za 2021. godinu“, donese slijedeće:

ZAKLJUČKE

1. Usvaja se "Izveštaj o radu Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja za 2021. godinu";
2. Preporučuje se nadležnim entitetskim, kantonalnim i tijelima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, da nastave sa usklađivanjem zakonodavstva o oružju u skladu sa najnovijim izmjenama Direktive (EU) 2021/555 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. godine o nadzoru nabavke i posjedovanja oružja;
3. Preporučuje se da nadležni organi u Bosni i Hercegovini, razmotre pitanje pripreme zakonske materije koja se odnosi na upotrebu prekursora eksploziva;
4. Zadužuje se predsjedavajući Koordinacionog odbora za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja da Izveštaj dostavi i Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost Bosne i Hercegovine, Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, u vidu informacije radi primanja k znanju.